

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Davida Hipšra a soudců JUDr. Tomáše Foltase a Mgr. Lenky Krupičkové v právní věci žalobkyně: **MONETA Auto s. r. o.**, se sídlem Vyskočilova 1422/1b, Praha 4, zastoupen Mgr. Romanem Vojtou LL.M., advokátem se sídlem Křížovnické nám. 193/2, Praha 1 proti žalovanému: **Česká obchodní inspekce**, se sídlem Štěpánská 567/15, Praha 2 v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 9. 10. 2019, č. j. 9 A 211/2016 - 125,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I.

[1] Rozhodnutím ze dne 23. 10. 2015, č. j. 10/0373/15/45 uložil Inspektorát Středočeského kraje a hl. m. Prahy (dále též „správní orgán I. stupně“) žalobkyni pokutu ve výši 100 000 Kč za spáchání správního deliktu podle § 20 odst. 2 písm. e) zákona č. 145/2010 Sb., o spotřebitelském úvěru a o změně některých zákonů (dále též „zákon o spotřebitelském úvěru“ nebo „zákon“), kterého se měla žalobkyně dopustit porušením § 9 odst. 1 zákona. Žalovaný změnil rozhodnutím ze dne 29. 9. 2016, č. j. ČOI 135391/15/O100/1000/15/16/So/Št, prvostupňové rozhodnutí tak, že uloženou pokutu snížil na částku 80 000 Kč a ve zbytku je potvrdil.

[2] Žalobkyně v postavení věřitele před uzavřením smlouvy o spotřebitelském úvěru neposoudila s odbornou péčí schopnost žadatelky tento spotřebitelský úvěr splácet. Zprostředkovatelem úvěru byla společnost Steiner Plus s. r. o., šlo o autobazar jednající jménem žalobkyně. Tato společnost již ve fázi před uzavřením smlouvy o spotřebitelském úvěru neověřila schopnost žadatelky tento úvěr splácet. Neověřila (a neučinila v tomto směru ani pokus) u jejího zaměstnavatele výši jejího příjmu a vyhodnotila tuto schopnost přesto kladně. Nebyl tak dodržen

požadavek odborné péče, kdy je důležité, aby ve fázi před uzavřením úvěrové smlouvy byly s odbornou péčí posouzeny (zjištěny, prověřeny či vyžádány k doložení) veškeré listiny (např. potvrzení o zaměstnání a příjmu, výplatní pásky, výpisy z účtu atd.) a nelze se spoléhat jen na údaje tvrzené žadatelem o úvěr. Skutková zjištění vycházela z kontrolních zjištění České obchodní inspekce provedených dne 20. 11. 2014.

II.

[3] Žalobkyně podala proti rozhodnutí o odvolání žalobu k Městskému soudu v Praze, který ji zamítl rozsudkem ze dne 9. 10. 2019, č. j. 9 A 211/2016 - 125 . Zdůraznil, že žalobkyně nebyla postižena za věcně nesprávné posouzení úvěruschopnosti žadatelky, nebyla postižena za neodhalení nepravdivých údajů či neodhalení simulovaného jednání. Byla sankcionována za nesplnění povinnosti v procesu posuzování úvěruschopnosti dle § 9 odst. 1 zákona - za to, že nepostupovala s odbornou péčí, tj. na základě dostatečných informací. Správní orgány jí nevytýkaly, že by neměla vytvořen systém prověřování úvěruschopnosti žadatelů, ale konkrétní jednání v individuálním případě získávání úvěru pro koupi auta. Nebylo sporné, že žalobkyně nevyžádala u žadatelky potvrzení o příjmu ani tuto výši neověřila, jakož neověřila ani její jinou majetkovou situaci či to, zda je vůbec u deklarovaného zaměstnavatele zaměstnána.

[4] Městský soud neshledal správní rozhodnutí nepřezkoumatelnými. Z obou jsou zřetelné důvody rozhodnutí. To, že je prvostupňové rozhodnutí podstatně stručnější, nemá za následek jeho nepřezkoumatelnost, neboť obě rozhodnutí tvoří jeden celek.

[5] Městský soud neshledal žalobou napadené rozhodnutí ani nezákonným. Poukázal na směrnici Evropského parlamentu a Rady 2008/48/ES, která klade důraz na to, aby se věřitelé nepouštěli do nezodpovědného půjčování ani neposkytovali úvěry bez předchozího posouzení úvěruschopnosti. Poskytovatel musí v každém jednotlivém případě s přihlédnutím k jeho konkrétním okolnostem zvážit, zda jsou příslušné informace dostatečné pro posouzení úvěruschopnosti spotřebitele. Dostatečnost informací se může lišit podle okolností, za nichž dojde k uzavření úvěrové smlouvy nebo podle osobní situace žadatele. Zaměřil se na pojem „odborná péče“, který vyložil jako obezřetnost, která vede poskytovatele úvěru k nespolečání se jen na údaje tvrzené žadatelem o úvěr, ale i k jejich prověření. Soud nepřisvědčil žalobkyni, že byl její systém prověřování dostačující pro vygenerování závěru o úvěruschopnosti žadatelky. Žalobkyně nemusí ve všech případech obstarat potvrzení o příjmu žadatelů. V souzené věci však nedostatek spočíval nikoli v tom, že si potvrzení neobstarala, ale v tom, že nepřišla na to, že žadatelka není u deklarovaného zaměstnavatele (u Městského úřadu Mšeno) zaměstnána. Nebyl ověřován zdroj příjmů žadatelky ani její majetková situace a žalobkyně spoléhala pouze na její vlastní tvrzení. Bylo by absurdní, kdyby uvádění nepravdivých informací, které nejsou následně ověřeny, vedlo k závěru, že vlastně ani nemohou žalobkyni vzniknout pochybnosti o jejich pravdivosti. Jakkoli ne vždy musí každý spotřebitel předkládat stejné penzum dokladů, v souzené věci měla žalobkyně k dispozici malé množství vstupních údajů. I přes řadu případných ověřovacích úkonů (zjevně obecného charakteru) nemohla rezignovat na přesné informace o výši příjmu žadatelky o úvěr a posoudit je ve vztahu k výdajům, které odhadla z velikosti domácnosti a počtu vyživovaných osob.

[6] K námitkám týkajícím se zákonnosti postupu žadatelky o úvěr a jejich využitelnosti v následném sankčním řízení, městský soud poukázal na zákon č. 255/2012 Sb., kontrolní řád. Citoval jednotlivá ustanovení kontrolního řádu opravňující kontrolní orgán opatřovat podklady, na jejichž základě posoudí, zda zahájí kontrolu, především § 8 kontrolního řádu, který opravňuje provádět kontrolní nákupy. Kontrolní nákup spočíval v simulované žádosti o úvěr. Jinak by prováděná kontrola neměla smysl. Proto nebylo jednání inspektorů-žadatelky o úvěr

pokračování

nezákonné. Bylo učiněno ve formě přiměřeného zásahu, který jednak respektoval zájem spotřebitelů, ale i požadavek na ochranu žalobkyně.

[7] K okruhu námitek týkajících se tvrzeného porušení správní praxe soud připomněl nutný předpoklad, aby se taková praxe v minulosti již vytvořila. Žalobkyně však nepředložila žádná tvrzení o obdobných či shodných případech či okolnostech, z nichž by bylo lze vytvořivši se správní praxi dovodit. Chybný je názor žalobkyně, která existující správní praxi dovozovala z toho, že jí dosud nebyl nesprávný postup vytčen.

[8] K námitkám týkajícím se nedodržení předpokladů pro správní trestání městský soud zdůraznil, že z hlediska porušení § 9 zákona je objektivní stránkou jednání s odbornou péčí, které se projevuje v každé fázi posuzování možnosti poskytnutí úvěru, tedy i v jeho předmluvní fázi. Toto období před uzavřením závazku je klíčové, protože uzavřením smlouvy již dochází ke vzniku závazku vzájemných práv a povinností. Proto nepřisvědčil námitkám, že správní delikt nebyl dokonán a setrval pouze ve fázi pokusu.

[9] Městský soud nepřisvědčil ani námitkám o tvrzené absenci odpovědnosti podle § 21 zákona, která předpokládá vynaložení veškerého úsilí, které lze požadovat, aby žalobkyně zabránila porušení právní povinnosti. Žalobkyni citované příklady totiž podle názoru městského soudu nenaplnují požadavek subjektivního znaku výjimky ze sankční odpovědnosti, spočívající v úsilí o zabránění protiprávního jednání.

[10] Městský soud neshledal důvodnými ani námitky týkající se porušení zásady proporcionality. Rovněž pokud jde o přiměřenost uložené sankce, poukázal na odůvodnění žalovaného, kdy žalovaný aspekt, že žalobkyně obecně věnuje posuzování úvěruschopnosti značnou pozornost, zohlednil při úvaze o výši uložené sankce a snížil pokutu uloženou prvostupňovým rozhodnutím.

[11] K tvrzeným vadám řízení městský soud poukázal na to, že ve věci nebylo před správním orgánem nařízeno ústní jednání, neboť nebylo prováděno dokazování nad rámec kontrolních zjištění a vyjádření žalobkyně. Všechny důkazy, na jejichž podkladě správní orgán rozhodl, byly opatřeny výhradně v průběhu kontroly. Žalovaný zdůvodnil, proč neprovedl dokazování žalobkyní navrženými důkazy, především svědeckou výpovědí L. H., neboť tyto důkazy nemohly vyvrátit závěr žalovaného o tom, že žalobkyně neověřovala výši příjmů a dokonce ani zaměstnavatele žadatelky. Předkládaný znalecký posudek rovněž neposuzoval předmětný konkrétní simulovaný úvěrový vztah. Správní orgán nemá povinnost vždy nařizovat ústní jednání. V projednávané věci byly všechny podklady dostatečné, byly žalobkyni známy a ta měla možnost se k nim před vydáním rozhodnutí vyjádřit, což také učinila. Spor byl nadto veden o to, zda byl v konkrétní věci naplněn požadavek „*odborné péče*“, tedy spíše o právní otázce.

[12] K námitkám o rozložení důkazního břemene městský soud poznamenal, že důkazní břemeno vnímá jako povinnost věřitele prokázat, že shromáždil informace, které garantují splnění povinnosti v § 9 odst. 1 zákona. Takové důkazní břemeno nemůže nést správní orgán, který nedisponuje informacemi pro posouzení schopnosti splácet, neboť není stranou obchodního vztahu. Nepřisvědčil rovněž námitce, že kontrolní úkon probíhal v prostorách zprostředkovatele (Steiner Plus s. r. o.), který vystupoval v pozici žalobkyně na základě plné moci.

[13] Městský soud konečně nepřisvědčil ani výtkám týkajícím se formálního obsahu výroku rozhodnutí, s tím, že výrok ve věci je dostatečně konkrétní, aby nemohl být skutek zaměněn s jiným.

III.

[14] Proti rozsudku městského soudu podala žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) v zákonné lhůtě kasační stížnost z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s. Neztotožnila se s názorem, že nesplnila povinnost dle § 9 odst. 1 zákona a neposoudila schopnost žadatelky splácet spotřebitelský úvěr. Údaje sdělené žadatelkou ověřila, byť jiným způsobem, než vyžadoval žalovaný. Vycházela i z údajů získaných od třetích stran (bankovních a nebankovních registrů). Ustanovení § 9 zákona neupravuje taxativní ani demonstrativní výčet úkonů, které by měl věřitel, vždy provést, ani výčet dokumentů, které by měl požadovat. Je vždy na zvážení věřitele, jak proces posuzování schopnosti splácet nastaví. V konkrétním případě provedla celou řadu úkonů v rámci komplexního posouzení schopnosti splácet, přičemž jí poskytnuté údaje, včetně jejího zaměstnavatele a výše příjmu skutečně ověřila, byť jinými prostředky. Je vyloučeno, aby byla postižena za to, že v rámci posuzování neodhalila sofistickou a nezákonnou lest žadatelky. Městský soud rovněž nesprávně a nezákonně odmítl dílčí námitky o tom, že rozhodnutí bylo překvapivé a v rozporu s její dobrou vírou a dlouhodobou praxí žalovaného stran aplikace předmětného ustanovení. Nebyly rovněž splněny znaky skutkové podstaty, k uzavření úvěrové smlouvy nikdy nedošlo a rovněž nedošlo k naplnění materiální stránky správního deliktu, neboť žadatelka by byla schopna předmětný úvěr splácet. Městský soud rovněž nezohlednil, že žadatelka vědomě a záměrně uvedla nepravdivé informace ohledně svého zaměstnavatele.

[15] Stěžovatelka shodně jako v podané žalobě vznesla výhrady proti procesnímu postupu správních orgánů a má za to, že městský soud měl žalobou napadené rozhodnutí zrušit. Podvodné jednání žadatelky vylučuje, aby postup správních orgánů byl v souladu se zákonem. Obě správní rozhodnutí byla vydána bez dokazování a stěžovatelce nebylo umožněno se k věci vyjádřit způsobem odpovídajícím závažnosti předmětné věci, jakož i navrhnout důkazy. Správní orgán I. stupně neprovedl navržené důkazy, zejména výslech L. H. Nesprávně rovněž vycházel z toho, že důkazní břemeno ohledně spáchání správního deliktu nese žalobce a nikoli správní orgán. Správní orgán rovněž stěžovatelce nikdy nevytkl neunesení důkazního břemene či pochybení při ověřování výdajů žadatele o úvěr. Správní orgány rovněž i bez návrhu nezjistily všechny rozhodné skutečnosti ve prospěch i neprospěch stěžovatelky. Výrok správního rozhodnutí je podle stěžovatelky neurčitý, nesrozumitelný a nepřesný. Městský soud se s některými žalobními námitkami vůbec nebo dostatečně nevypořádal.

[16] Stěžovatelka následně podala předtím avízované, velmi rozsáhlé doplnění kasační stížnosti. V něm rozpracovala shora vycílené důvody kasační stížnosti, především však odkazem na důvody uváděné již dříve v podané žalobě. Podrobně popsala dle jejího názoru komplexní proces posuzování schopnosti splácet úvěr, který u klientů standardně provádí, s tím, že i v případě žadatelky došlo k ověření autenticity jí poskytnutých vstupních údajů prostřednictvím, jí předložených dokladů totožnosti. To městský soud pominul. Kromě údajů týkajících se konkrétního žadatele o úvěr vstupuje do výpočtu schopnosti splácet i široké spektrum statistických údajů vztahujících se ke konkrétnímu žadateli o úvěr i množství údajů obecných, založených na historických zkušenostech stěžovatelky. Statisticky je za pomoci automatizovaného systému schváleno pouze asi 5% žádostí. Teprve pokud je automatizovaným systémem rizikovitost vyhodnocena jako zvýšená, je klient požádán o předložení dalších dokladů. Schválením úvěru proces posuzování schopnosti splácet nekončí. Žadatelka však sama proces posuzování schopnosti splácet ukončila ještě před poskytnutím úvěru a na fázi zpětného ověřování v jejím případě vůbec nedošlo. Vedle ověření schopnosti splácet slouží k zajištění pohledávky rovněž obecné právní instituty. Je třeba brát v potaz rovněž hodnotu vozidla, na zakoupení kterého je úvěr poskytován. Opakovaně zdůrazňovala komplexnost posuzování schopnosti splácet úvěr s tím, že z něj nelze vytrhávat účelově pouze jeden či více jednotlivých úkonů (ověření příjmu žadatelky). Provedení těchto dílčích úkonů totiž není ve všech případech

pokračování

nezbytně nutné a nelze rovněž přehnaně spoléhat na písemná potvrzení o příjmu či zaměstnání. Stěžovatelka ostatně ověřila totožnost žadatelky a zjistila rovněž, že tvrzený zaměstnavatel skutečně existuje. Jestliže žadatelka prodejci sdělila, že nevyživuje žádnou další osobu, není správný závěr městského soudu, že z pokladů správního řízení nevyplývá ani sběr dat o výdajích žadatelky. Stěžovatelka neměla o žadatelce žádné důvodné pochybnosti. Na závěru, že stěžovatelka posoudila věc řádně, nemůže nic změnit ani podvodné jednání žadatelky, která uvedla nepravdivé údaje. Zatímco městský soud interpretoval rozsudek Soudního dvora C-449/13 tak, že je třeba v každém konkrétním případě posoudit, zda byla s odbornou péčí posouzena schopnost spotřebitele splácet, stěžovatelka z něj akcentovala to, že ani směrnice 2008/48 neobsahuje taxativní výčet informací, s jejichž využitím má věřitel spotřebitele posuzovat. Stěžovatelka má navíc k ověření pouze omezené možnosti. Ani formální potvrzení o příjmu neskýtá záruku, že žadatelka bude mít takový příjem po celou dobu trvání úvěrového vztahu. Jestliže žadatelka uvedla jednou nepravdivé údaje, jistě by se nezdráhala svá tvrzení podpořit též fiktivním potvrzením o příjmu. Ani formální potvrzení o výši příjmu tak jeho výši nemusí formálně potvrzovat. Věřitel může důvodně předpokládat, že údaje poskytnuté mu v rámci žádosti o úvěr jsou pravdivé a tento předpoklad reflektovat i v míře a způsobu jejich ověřování.

[17] Stěžovatelka nesouhlasila s hodnocením městského soudu k předloženému znaleckému posudku doc. Krabce. Městský soud konstatoval, že posudek hodnotí schopnost žadatelky splácet z hlediska její pozice inspektorky ČOI, nikoli z hlediska zadaných simulovaných údajů. Stěžovatelka s tím nesouhlasí, má za to, že způsobilost posoudila právě na podkladě údajů uvedených žadatelkou.

[18] Podle stěžovatelky nemůže § 9 zákona poskytovat ochranu podvodnému jednání. Principy ochrany spotřebitele se nemohou uplatnit v případě, kdy se spotřebitel stává subjektem trestného činu. Jestliže je věřitel sám obětí podvodného jednání, není možné uzavřít, že neodhalením takového jednání porušil nějakou povinnost.

[19] Stěžovatelka rozvedla své úvahy týkající se tvrzené dosavadní správní praxe žalovaného, vázanosti touto praxí, překvapivosti změny této praxe, jakož i zákazu retroaktivity takové změny. Tvrdila rovněž zásah do ochrany její dobré víry.

[20] Podle stěžovatelky nebyly dány předpoklady pro její správní potrestání. Správní delikt, za který jí byla uložena pokuta, nelze spáchat ve fázi pokusu. Pro dokonání správního deliktu je třeba uzavřít úvěrovou smlouvu, což se v souzené věci nestalo. Uzavření úvěrové smlouvy je objektivním znakem skutkové podstaty správního deliktu. Rovněž měl městský soud přihlídnout k materiální stránce sankce. Vzhledem k podvodnému jednání žadatelky nemohlo dojít k ohrožení zákonem chráněných hodnot. Nemohla být rovněž naplněna objektivní stránka deliktu, neboť zákon postihuje pouze neprovedení posouzení, nikoli případné chybné provedení. Vynaložila veškeré úsilí, aby porušení právní povinnosti zabránila.

[21] Stěžovatelka se rovněž neztotožnila s názorem, že žalovaný vyjádřil dostatečné skutkové a právní úvahy vztahující se k výši uložené pokuty. Došlo k porušení zásady proporcionality a subsidiarity trestní represe. Rovněž nesouhlasila s názorem městského soudu, že výrok správního rozhodnutí o uložení pokuty obstojí co do formálních náležitostí. Nejsou zřejmé základní údaje o tom, kdy, kým a kde měla být smlouva uzavřena. Žadatelka vědomě a záměrně uvedla nepravdivé informace a městský soud opomenul „nepřehlédnutelnou podobnost“ s tzv. operativně pátracími prostředky (s předstíraným převodem či použitím agenta).

[22] Stěžovatelka konečně setrvala rovněž na tom, že ve správním řízení nebylo prováděno žádné dokazování. Městský soud měl nařídít ústní jednání a tím žalobkyni umožnit uplatnit její procesní práva. Nesouhlasí s názorem, že spor byl veden především v právní rovině, skutkově šlo též o to, zda nějakým způsobem ověřil, zda má žadatelka nějaký příjem či nikoli. Stěžovatelka znovu uplatnila námitky vztahující se k přenosu důkazního břemene a k tvrzené překvapivosti správních rozhodnutí.

[23] Stěžovatelka vznesla výhrady rovněž k názoru městského soudu, že ačkoli byly podkladem pro uložení sankce výsledky kontroly provedené u jiného subjektu (společnosti Steiner Plus s. r. o.) nebyla pozice stěžovatelky jakkoli zhoršena, neboť byla s výsledky kontroly seznámena. Podle stěžovatelky nebyly kontrolní podklady předmětem standardního dokazování.

IV.

[24] Žalovaný navrhl zamítnutí kasační stížnosti. K tvrzením stěžovatelky o propracovaném systému posuzování úvěruschopnosti konstatoval, že v projednávané věci tento systém fatálně selhal, pokud nebyl schopen odhalit zásadní nepravdu, že žadatelka nepracuje a nikdy nepracovala u zaměstnavatele, kterého uvedla v žádosti o úvěr. I přesto přidělila stěžovatelce vysoké kreditní skóre s minimální pravděpodobností, že by úvěr nesplatila. Nepodstatné je rovněž zjištění, že žadatelčin tvrzený zaměstnavatel skutečně existuje, protože to nic nevypovídá o majetkových poměrech žadatelky. K ověření by přitom postačovalo pouhé vyzvání k předložení potvrzení od zaměstnavatele, že je jeho zaměstnancem a jakých příjmů dosahuje. Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 25. 7. 2018, sp. zn. 33 Cdo 2178/2018 rovněž akcentuje při výkladu § 9 odst. 1 nejen negativní důsledky ztráty schopnosti splácet pro samotného spotřebitele, ale i negativní důsledky pro společnost jako celek. Ohradil se proti tvrzením stěžovatelky, že nesrovnalosti v žádosti byly odhaleny a k žádnému uzavření smlouvy nedošlo. K onomu „zastavení“ došlo ze strany žadatelky, která nepodepsala smlouvu o úvěru, jež jí byla předložena k podpisu a odtajnila, že se jedná o kontrolu.

[25] Předložený znalecký posudek doc. Krabce je spíše obhajobou stěžovatelky než objektivním posouzením reálného stavu. K tvrzením o dosavadní praxi zdůraznil, že pokud správní orgán neodhalí určitý nedostatek, neznamená to, že kontrolovaný subjekt vždy dodržuje všechny zákonem stanovené povinnosti. Poukázal na obtíže při provádění tohoto druhu kontrol, kdy musí pracovník dát k dispozici své osobní údaje, aby proces pokročil až do fáze těsně před podpisem úvěrové smlouvy. Teprve 3 roky po kontrole byl do zákona vložen institut krycích dokladů. Subjekt jednající v souladu s odbornou péčí by měl očekávat, že žadatelé budou ve snaze o úvěr líčit svoji finanční situaci v lepším světle, než jaká ve skutečnosti je a nadhodnocovat své příjmy.

[26] Žalovaný rovněž nepřisvědčil výhradám stěžovatelky stran obsahových náležitostí prvostupňového rozhodnutí. I z rozsahu uplatněných námitek je zřejmé, že stěžovatelce bylo známo, co je jí kladeno za vinu. K námitkám zpochybňujícím zákonnost opatřených důkazů poukázal na to, že v případě vyzrazení faktu, že se jedná o kontrolní nákup, existuje významné riziko, že se bude kontrolovaný subjekt chovat podstatně jinak. K namítané podobnosti s operativně pátracími prostředky žalovaný zdůraznil, že na rozdíl od nich se v případě kontrolního nákupu nejedná o předmět či službu zakázanou, pocházející z trestné činnosti. Proto i režim používání kontrolního nákupu je mírnější než v případě operativně pátracích prostředků. O trestném činu podvodu žadatelky rovněž nelze hovořit, protože chybí úmysl obohatit se na úkor stěžovatelky.

[27] Stěžovatelka byla v průběhu řízení seznámena se všemi podklady pro rozhodnutí a mohla se k nim vyjádřit. Žalovaný nesouhlasí s názorem, že je ústní jednání ve správních řízeních

pokračování

nařizováno standardně. Stěžovatelka nespécifikovala újmu, která jí neprovedením ústního jednání vznikla. Jednání by mělo být nařizováno tehdy, je-li to účelné, nikoli však jen proto, jaká je tvrzená typová závažnost případu či hrozící sankce. Ve věci nebyl využit institut tzv. obráceného důkazního břemene, neboť správní orgán v praxi ověřoval, zda posouzení úvěruschopnosti funguje, a dospěl k závěru, že nikoli. Nikdo nezpochybňoval existenci systému posuzování úvěruschopnosti, skutečností však je, že v konkrétním případě selhal.

V.

[28] V replice k vyjádření žalovaného stěžovatelka mimo jiné setrvala na přesvědčení, že podrobně a srozumitelně popsala, jaké konkrétní kroky provedla v rámci komplexního posouzení úvěruschopnosti žadatelky. Žalovaný v řízení před městským soudem nerozporoval, že požadovaný úvěr by žadatelka byla schopná bez problémů splatit bez ohledu na to, kde byla ve skutečnosti zaměstnána a že odpovídal jejím majetkovým a osobním poměrům. Nesouhlasí pak ani s obecným přístupem žalovaného, který „*soustavně, dogmaticky a formalisticky lpí na provedení jím vybraných úkonů v rámci procesu posuzování úvěruschopnosti, aniž by však přihlédl k jejich skutečnému přínosu a souvisejícím administrativním nárokům*“. Dále se stěžovatelka podrobněji vyjádřila ke stanovisku žalovaného ke kasačním námitkám týkajícím se znaleckého posudku doc. Krabce, nemožnosti spáchat správní delikt ve fázi pokusu, nepřipustnosti změny správní praxe či k tvrzeným nezákonnostem proběhnuvšího správního řízení.

VI.

[29] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3, 4 s. ř. s.).

[30] Kasační stížnost není důvodná.

[31] Kasační stížnost, stejně jako předtím podaná žaloba, byly značně obsáhlé (kasační stížnost v rozsahu 8 stran a především její doplnění čítající 64 stran). Přesto lze konstatovat, že většina námitek uplatněných v kasační stížnosti nemíří přímo proti konkrétním argumentům městského soudu, ale je opakovanou polemikou s důvody, pro které byla správními orgány uložena pokuta. Výtky vůči rozsudku městského soudu se koncentrují do relativně obecných východisek např. o tom, že městský soud pochybil, pokud se ztotožnil se závěry žalovaného v žalobou napadeném rozhodnutí, že chybně nepřihlédl k tvrzením a námitkám v žalobě uvedeným v odstavcích 18 až 105 žaloby (stěžovatelka je posléze velmi rozsáhle a podrobně opakuje), či naopak že měl přihlídnout k tomu, že proces posuzování schopnosti splácet je svou povahou komplexní. K některým okruhům souvislostí (např. polemika o nepřipustné změně správní praxe) zaujímá stěžovatelka přístup, kdy nejprve relativně povšechně odmítne výchozí premisu městského soudu (že se dosud relevantní správní praxe nevytvořila) s tím, že tento závěr považuje za nesprávný, aby setrvala na tom, že žalovaný dosud stěžovatelce nevytkl žádné nedostatky či pochybení týkající se postupu při posuzování schopnosti splácet a poukázala na závěry kontrol u jiných poskytovatelů spotřebitelských úvěrů (které však podrobněji nespécifikovala, pouze uvedla, že je získala na sdělení dalších členů České leasingové a finanční asociace). Přitom právě konkrétní tvrzení stran obsahu dosavadních kontrol či jejich výsledků v podobě vydaných správních rozhodnutí mohla být případně relevantní k vyvrácení výchozí premisy městského soudu o absenci již vytvořené správní praxe. Takto však kasační stížnost formulována není.

[32] I v této věci je proto vhodné (navzdory rozsahu podané kasační stížnosti) připomenout závěry uvedené např. v rozsudku ze dne 26. 11. 2021, č. j. 5 Afs 401/2020 - 34, že kasační

stížnost je mimořádným opravným prostředkem proti pravomocnému rozhodnutí krajského soudu ve správním soudnictví. V usnesení ze dne 30. 6. 2020, č. j. 10 As 181/2019 - 63, publ. pod č. 4051/2020 Sb. NSS, pak zdejší soud vyložil, že „*aby vůbec byla kasační stížnost způsobila ke projednání, musí kvalifikovaným způsobem zpochybňovat právě rozhodnutí krajského soudu, proti němuž byla podána, a nikoli nějaký jiný akt (byť třeba i věcně související nebo předcházející napadenému rozhodnutí krajského soudu).*“ Kasační námitky tudíž musí směřovat proti postupu krajského (městského) soudu v soudním řízení a proti závěrům, které krajský (městský) soud učinil, nikoli k samotnému řízení, které probíhalo před správními orgány a proti jejich rozhodnutí; tyto námitky je třeba uplatnit v žalobě. Jinými slovy, důvody kasační stížnosti se vztahují nikoli k napadenému správnímu rozhodnutí, ale k rozhodnutí soudu.

[33] Rovněž je třeba, ve shodě s přístupem městského soudu, předeslat, že rozsah reakce na uplatněné námitky je, co do šíře odůvodnění, spjat s otázkou hledání míry. Povinnost orgánů veřejné moci (včetně orgánů moci soudní) svá rozhodnutí řádně odůvodnit nelze interpretovat jako požadavek na detailní odpověď na každou námitku. Proto zpravidla postačuje, jsou-li vypořádány alespoň základní námitky účastníka řízení (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 5. 2009, č. j. 9 Afs 70/2008 – 13), případně, za podmínek tomu přiměřeného kontextu, i s akceptací odpovědi implicitní, což připouští i Ústavní soud (srov. např. usnesení ze dne 18. 11. 2011, sp. zn. II. ÚS 2774/09, či rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 12. 2011, č. j. 4 Ads 58/2011 – 72). Opačný postup by mohl vést až k absurdním důsledkům a k porušení zásady efektivity a hospodárnosti řízení. To znamená, že na určitou námitku lze reagovat i (např.) tak, že v odůvodnění rozhodnutí soud prezentuje od názoru stěžovatele odlišný názor, který přesvědčivě zdůvodní tak, že toto zdůvodnění poskytuje dostatečnou oporu výroku rozhodnutí. Ústavní soud v této souvislosti konstatoval: „*[n]ení porušením práva na spravedlivý proces, jestliže obecné soudy nebudují vlastní závěry na podrobné oponentuře (a vyvracení) jednotlivě vznesených námitek, pakliže proti nim staví vlastní ucelený argumentační systém, který logicky a v právu rozumně vyloží tak, že podpora správnosti jejich závěrů je sama o sobě dostatečná*“ (srov. nálezy ze dne 12. 2. 2009, sp. zn. III. ÚS 989/08; srov. obdobně též rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 3. 2013, č. j. 8 Afs 41/2012 - 50, nebo ze dne 6. 6. 2013, č. j. 1 Afs 44/2013 - 30, popř. ze dne 3. 7. 2013, č. j. 1 As 17/2013 - 50).

[34] Ve věci nebylo sporu o skutkovém stavu. Je nepochybné, že byl žalovaným dne 12. 11. 2014 proveden kontrolní úkon, jímž byl kontrolní nákup osobního automobilu. Inspektorka žalovaného požádala o financování prostřednictvím spotřebitelského úvěru. Dne 20. 11. 2014 byla zahájena kontrola dodržování zákona o spotřebitelském úvěru a stěžovatelka měla prokázat dodržení povinností podle tohoto zákona, zejména, zda jako poskytovatel úvěru splnila povinnost s odbornou péčí posoudit schopnost žadatelky splácet úvěr v procesu ověřování poměrů žadatelky před podpisem smlouvy o spotřebitelském úvěru. Nezpochybnitelné rovněž je, že žadatelka uvedla v této souvislosti v rozporu se skutečností zaměstnavatele, u kterého nepracovala a tudíž i výši mzdy, kterou objektivně nepobírala.

[35] Podle čl. 8 odst. 1 směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2008/48/ES ze dne 23. dubna 2008 o smlouvách o spotřebitelském úvěru a o zrušení směrnice Rady 87/102/EHS (dále jen „směrnice“) členské státy zajistí, aby před uzavřením úvěrové smlouvy věřitel posoudil úvěruschopnost spotřebitele na základě dostatečných informací získaných případně od spotřebitele, a pokud je to nezbytné, na základě vyhledávání v příslušné databázi. Členské státy, jejichž právní předpisy vyžadují, aby věřitelé posoudili úvěruschopnost spotřebitelů na základě vyhledávání v příslušné databázi, mohou tento požadavek zachovat.

[36] Podle § 9 odst. 1 a 3 zákona o spotřebitelském úvěru je věřitel před uzavřením smlouvy, ve které se sjednává spotřebitelský úvěr, či změnou takové smlouvy spočívající ve významném

pokračování

navýšení celkové výše spotřebitelského úvěru, povinen s odbornou péčí posoudit schopnost spotřebitele splácet spotřebitelský úvěr, a to na základě dostatečných informací získaných i od spotřebitele, a je-li to nezbytné, nahlédnutím do databází umožňujících posouzení úvěruschopnosti spotřebitele. Věřitel poskytne spotřebitelský úvěr jen tehdy, pokud je po posouzení úvěruschopnosti spotřebitele s odbornou péčí zřejmé, že spotřebitel bude schopen spotřebitelský úvěr splácet, jinak je smlouva, ve které se sjednává spotřebitelský úvěr, neplatná. (...) Spotřebitel poskytne věřiteli na jeho žádost úplné, přesné a pravdivé údaje nezbytné pro posouzení schopnosti spotřebitele splácet spotřebitelský úvěr.

[37] Městský soud postupoval naprosto správně, pokud úvahy o důvodnosti argumentačně rozsáhlé žaloby setrval poměřoval východiskem, že předmětem řízení bylo naplnění skutkové podstaty konkrétního správního deliktu podle § 20 odst. 2 písm. e) zákona, tedy zda v tomto konkrétním případě stěžovatelka posoudila s odbornou péčí schopnost žadatelky splácet spotřebitelský úvěr. Situaci žadatelky žádající o spotřebitelský úvěr v konkrétním případě, lze v mnoha ohledech považovat za typizovatelnou. Ani Nejvyšší správní soud se nedomnívá, že by v souzené věci nastaly takové skutkové abnormality stran výše či účelu požadovaného úvěru, které by vyžadovaly jedinečný přístup stěžovatelky stran ověřování úvěruschopnosti žadatelky. Potud lze rozumět jejím žalobním i kasačním úvahám, kterými stěžovatelka zasazuje konkrétní skutkový příběh do kontextu standardizovaných procesů ověřování úvěruschopnosti, podle kterých v obdobných případech postupuje. Předmětem soudního přezkumu však nebyl a nemohl být abstraktní přezkum takových procesů stran dodržování či porušování povinnosti posoudit s odbornou péčí schopnost spotřebitele úvěr splácet. Žaloba mířila proti konkrétnímu rozhodnutí o uložení pokuty za nesplnění povinnosti v jednom konkrétním případě, za částečně sice patrně nikoli výjimečných okolností (vědomé uvedení falešného zaměstnavatele a údaje o výši příjmu žadatelem), ale rovněž též okolností jedinečných (konkrétní výše a účel úvěru, osobnost žadatele). Ustanovení § 9 zákona nelze interpretovat tak, že pokud poskytovatel úvěru provede sadu standardizovaných úkonů k prověření schopnosti žadatele splácet, bude tato povinnost vždy splněna, bez ohledu na to, zda bylo tímto postupem v konkrétní věci fakticky dosaženo účelu tohoto ustanovení. To na druhou stranu neznamená, že pouze negativní důsledek (splnění podmínek či již dokonce uzavření úvěrové smlouvy za situace, kdy schopnost dlužníka úvěr splácet objektivně není dána) vede automaticky k tomu, že věřitel předtím nepostupoval s odbornou péčí. V souzené věci žadatelka nepravdivé údaje o zaměstnavateli a příjmu „toliko“ tvrdila, nepředkládala např. k těmto skutečnostem falešné potvrzení o zaměstnání či výši příjmu.

[38] Městský soud postupoval naprosto správně, pokud i v jistém protikladu k rozsahu žaloby a obsírnosti témat, která mu žalobkyně předložila k posouzení, setrval na premise, že žalovaný rozhodoval o konkrétním správním deliktu, ke kterému došlo za zcela konkrétních okolností v souvislosti s žádostí o úvěr na koupi osobního auta. Zcela případný je pak jeho poukaz na rozsudek Soudního dvora ze dne 18. 12. 2014 ve věci C-449/13, *CA Consumer Finance proti Ingrid Bakkaus*, v němž Soudní dvůr akcentuje okolnosti každého jednotlivého případu a povinnost zvážit dostatečnost poskytnutých informací k úvěruschopnosti právě vzhledem k takovým konkrétním okolnostem. Na tom nic nemění ani opakovaný argument stěžovatelky, že směrnice ani § 9 zákona neobsahovaly výčet kritérií, která je třeba pro naplnění požadavku „odborné péče“ naplnit. Povinnost prověřit schopnost spotřebitele splácet úvěr s odbornou péčí je otázkou naplnění obsahu neurčitého právního pojmu. Nejde o situaci v právním řádu jakkoli výjimečnou a závěr o tom, zda poskytovatel úvěru postupoval v konkrétním případě s odbornou péčí, bude vždy výsledkem posouzení konkrétních podmínek, za nichž bylo o úvěr žádáno a konkrétních opatření, která poskytovatel směřem k ověření úvěruschopnosti v takovém případě přijal. Nelze však z absence taxativního výčtu kritérií aprobovat přístup, že je vždy toliko na zvážení věřitele, jak proces ověřování nastaví a jaké konkrétní úkony provede.

[39] Ochrana jedné ze smluvních stran úvěrového vztahu před následnou neschopností druhé strany úvěr splácet není jediným důvodem, pro který je posuzování úvěruschopnosti s odbornou péčí vyžadováno. Tato povinnost má významný veřejný přesah. Podle bodu 26 odůvodnění směrnice je důležité, aby se *především na rozšiřujícím se úvěrovém trhu věřitelé nepouštěli do nezodpovědného půjčování ani neposkytovali úvěry bez předchozího posouzení úvěruschopnosti, a členské státy by měly vykonávat nezbytný dohled s cílem předejít takovému jednání, a měly by pro tyto případy stanovit nezbytné prostředky k sankcionování věřitelů.* Případný je v tomto ohledu rovněž žalovaným zmiňovaný rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 25. 7. 2018 č. j. 33 Cdo 2178/2018 - 77, podle kterého *„povinnost posouzení úvěruschopnosti spotřebitele chrání nejen spotřebitele samého před negativními důsledky neschopnosti úvěr splácet, ale zprostředkovaně také společnost jako celek, neboť předchází negativním sociálním důsledkům předlužení a insolvence v podobě pádu spotřebitele a osob na něm závislých do veřejné sociální sítě, narušení rodinných a sociálních vztahů atd.“* Nejvyšší správní soud nesouhlasí s polemikou stěžovatelky s tímto rozsudkem v replice k vyjádření žalovaného. Rozdíl ve výši poskytovaného úvěru a výši sjednané splátky v nyní projednávané věci a v případě řešeném Nejvyšším soudem nejsou natolik výrazné, aby učinily obecné závěry Nejvyššího soudu nepoužitelnými.

[40] Stěžovatelka v replice cituje recentní judikaturu civilních i trestních soudů (rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 14. 6. 2019, č. j. 20 Cdo 1704/2019, ze dne 20. 3. 2019, sp. zn. 4 Tdo 238/2019 a ze dne 2. 11. 2016 sp. zn. 5 Tdo 855/2016). V nich hledá oporu pro názor, že § 9 zákona nevymezuje, z jakých zdrojů je věřitel povinen vycházet při posuzování úvěruschopnosti. Dále z nich dovozuje, že rozsah ověřování se může lišit případ od případu a není chybou, pokud se v některých případech vychází i (nikoli výhradně) pouze z údajů od spotřebitele. I právě uvedené však potvrzuje názor, že lze jen obtížně zobecnit, jaký rozsah prověřování je již obecně dostačující pro splnění požadavků, které klade § 9 zákona. V podmínkách správního trestání však žalovaný nepostupoval nezákonně, pokud stěžovatelce uložil pokutu za to, že při ověřování úvěruschopnosti nedetekovala nepravdivá tvrzení žadatelky o zaměstnavateli a jejím příjmu, tedy bezpochyby velmi podstatná kritéria, od nichž schopnost úvěr splácet zpravidla odvisí.

[41] Nedůvodná je tedy kasační námitka, že městský soud nesprávně nevyhověl (nepřihlédl) k žalobním tvrzením o způsobu, jakým stěžovatelka prověřila úvěruschopnost žadatelky. Nepostačuje podrobně shrnout jednotlivé fáze tohoto procesu či vyjmenovat konkrétní údaje, které jsou po žadateli standardně vyžadovány a popsat, jak se s nimi následně pracuje. Rovněž tak poukaz na všeobecná data o tom, jaká část žádostí je řešena za pomoci automatizovaného systému a jaká manuálně, popř. podrobnosti stran tzv. zpětné kontroly, nevypovídají nic o případě konkrétní žadatelky. Skutečností zůstává, že i přes tyto kroky byla k uzavření úvěrové smlouvy „připuštěna“ žadatelka, která základní údaje nepochybně neosvědčila.

[42] Oporu ve správním spise nemá námitka, že z důvodu ukončení procesu posuzování se žadatelkou ještě v tzv. druhé fázi nedošlo k dokončení procesu posuzování a že by byl jinak předmětný nedostatek odhalen a úvěr by nebyl poskytnut. Z podání stěžovatelky ze dne 26. 11. 2014 totiž vyplývá, že teprve pokud je automatizovaným systémem vyhodnocena rizikovitost klienta jako zvýšená, je požadováno mezi jinými doložení příjmu a dalších dokladů (též potvrzení o zaměstnání). V podání se uvádí, že *„žadatelka prošla celkovým schvalováním s výsledkem, že je její úvěrové zatížení v pořádku, příjem vyhodnocen jako dostatečný (...) s nejlepším možným hodnocením bez jakýchkoli rizik, že by poskytnutí úvěru na doplatek kupní ceny mělo mít vliv na její finanční situaci.“*

[43] Stěžovatelce nelze přisvědčit ani v tom, pokud proces ověřování poskytnutých údajů klade do širšího rámce procesu posuzování schopnosti splácet a žalovanému vytýká, že z něj účelově vytrhává pouze jeden či více dílčích úkonů. Ani Nejvyšší správní soud není názoru, že by byly zásadní informace o zaměstnavateli a výši příjmu žadatele a jejich nepravdivost toliko

pokračování

dílčími a že by akcent na jejich nesprávnost byl „ryze teoretickým“ přístupem k hodnocení procesu posuzování schopnosti splácet.

[44] Městský soud měl podle stěžovatelky dospět k tomu, že vyžádání fyzického potvrzení o příjmu nebylo v tomto případě nutné. V řízení však vyšlo následně najevo, že žadatelka nedisponuje žádným příjmem, alespoň nikoli tím, který stěžovatelce deklarovala. Pokuta však nebyla stěžovatelce uložena za to, že potvrzení neopatřila, ale proto, že nebylo postupováno s odbornou péčí tak, aby byla nesrovnalost zjištěna. Až absurdně proto působí argumentace vyjadřující jistý despekt k přehnanému spoléhání na písemná potvrzení o příjmu či zaměstnání ve prospěch statistického ověření. Názor varující před přehnaným spoléháním na písemná potvrzení o příjmu či zaměstnání vnímá kasační soud jako obecné stanovisko za situace, kdy je poměřována vypovídací hodnota jednotlivých způsobů zjišťování rozhodných skutečností. Nebylo však třeba zodpovědět obecnější otázku, zda je v každém jednotlivém případě nezbytně nutné potvrzení od zaměstnavatele vyžadovat. Stěžovatelka žádnými údaji o zaměstnavateli potažmo o příjmu, krom tvrzení samotné žadatelky, nedisponovala.

[45] Rovněž ostatní, svojí povahou podpurná, tvrzení nemohou shora vytčený deficit při posuzování úvěruschopnosti žadatelky odčinit. Jakkoli by tedy mohlo odpovídat skutečnosti, že stěžovatelka vedle zjištění o neexistenci úpadku žadatelky či absenci přítomnosti na interním „blacklistu“ ověřila, že deklarovaný příjem odpovídá tvrzené zaměstnanecké pozici, stále platí, že žadatelka na tvrzené pozici nikdy nepracovala a opak krom svého tvrzení ničím nedokládala.

[46] Rovněž argument, že formální potvrzení o příjmu nepřináší žádnou jistotu, že tento stav (existence příjmu) bude trvat i kdykoliv po dobu trvání úvěrového vztahu, není případný. Ustanovení § 9 totiž míří do fáze před uzavřením smlouvy, ve které se sjednává spotřebitelský úvěr. Relativizace vypovídací hodnoty tohoto (a nejen jeho) prostředku v čase proto nemíří ke konkrétní právní povinnosti, kterou uvedené ustanovení poskytovateli úvěru ukládá. Nelze proto s poukazem na případnou proměnlivost rozhodných skutečností v budoucnu rezignovat či alespoň relativizovat zákonem dané povinnosti již ve fázi před uzavřením úvěrové smlouvy.

[47] Argumentaci stěžovatelky, že důvodně předpokládala pravdivost žadatelkou uvedených údajů, rovněž nelze přisvědčit. I zde se námitka mívá s důvody, o které opřel závěr o nedůvodnosti obdobné námitky městský soud. Stěžovatelka zdůrazňuje § 9 odst. 3 zákona a povinnost spotřebitele uvést úplné, přesné a pravdivé údaje. Městský soud naproti tomu podrobně vysvětluje zákonné zmocnění kontrolních pracovníků a pravomoc žalovaného k postupu podle zákona č. 255/2012 Sb., o kontrole, jakož i oprávnění k jednotlivým úkonům. Ve věci byla realizována simulovaná žádost o úvěr a přisvědčit lze i zcela prostým důvodům, pro které nebylo lze o úvěr požádat se současným vyjevením příslušnosti ke kontrolnímu orgánu. Imanentní součástí poskytování neúplných, nepřesných a nepravdivých údajů je vědomí o jejich neúplnosti, nepřesnosti či nepravdivosti, či minimálně srozumění s tím, že uváděné údaje takové být mohou. To jde zcela proti smyslu a účelu simulovaného jednání prováděného za účelem kontroly, jež městský soud podrobně vysvětlil, včetně argumentů o jeho právní přípustnosti. Minimálně nemístné jsou proto mimoběžné opakované zmínky stěžovatelky o podvodném, nepoctivém či lživém jednání žadatelky o úvěr, či o tom, že když již jednou uváděla nepravdivé údaje v žádosti o úvěr, lze očekávat, že by se nezdráhala tyto podpořit předložením fiktivního potvrzení. To se nestalo a správní orgány na takovou eventualitu nereagovaly. Zde neobstojí ani dílčí námitka k procesnímu aspektu prováděné kontroly, kdy stěžovatelka postup žalovaného při kontrole připodobňuje k tzv. operativně pátracím prostředkům dle zákona č. 141/1961 Sb., trestního řádu. Postačí poznamenat, že úprava, smysl a účel obou těchto institutů je zásadně odlišný a pro účely tohoto řízení není třeba provádět jejich podrobnější rozbor. Ze správního spisu nevyplývá (a stěžovatelka to ani netvrdí), že by kontrolní pracovnice při žádosti o úvěr jakkoli nabádala stěžovatelku k protiprávnímu jednání. Účelem simulované žádosti o úvěr bylo posoudit, zda tato

postupuje při posuzování úvěruschopnosti žadatele v souladu se zákonem o spotřebitelském úvěru.

[48] Ke znaleckému posudku doc. Krabce lze podotknout následující: stěžovatelka nesouhlasí s názorem městského soudu (odst. 146 rozsudku) že znalec posuzoval schopnost žadatelky úvěr splácet z hlediska její reálné pozice inspektorky žalovaného nikoli z hlediska zadaných simulovaných údajů. Lze připustit, že minimálně pro první část výhrad městského soudu lze v posudku najít oporu obtížněji. Takovému závěru by mohla svědčit zmínka na str. 57 posudku, že „*znalci nebyl předložen a ani nebyl schopen samostatně identifikovat žádný objektivní důkaz, na základě kterého by se dalo usuzovat, že I. B. by nebyla schopna spotřebitelský úvěr splácet (byť je ve skutečnosti zaměstnána u jiného zaměstnavatele, než živě uvedla v žádosti o spotřebitelský úvěr)*“. Současně však kasační soud neshledává v obsahově rozsáhlém posudku (jehož argumentaci pak do svých podání přebírá stěžovatelka), dostatečné vysvětlení, proč znalec setrvává na přesvědčení o úvěruschopnosti žadatelky i za situace, kdy tato objektivně (byť navzdory svému tvrzení) nedisponuje deklarovaným příjmem. Jakkoli tedy znalec velmi podrobně popisuje a vysvětluje nastavené procesy a fáze ověřování schopnosti žadatele úvěr splácet, ve vztahu ke konkrétní žadatelce není podáno uspokojivé vysvětlení, jak se do této schopnosti promítne elementární fakt, že žadatelka deklarované příjmy a zaměstnavatele prostě nemá. Nejblíže je tomuto jádru věci poukaz na tvrzené ověření, že deklarovaný zaměstnavatel fakticky existuje a že uváděná výše mzdy podle expertního odhadu odpovídá příjmu, který je v daném sektoru a na dané pozici skutečně dosažitelný. Proto lze souhlasit s výsledným závěrem městského soudu, že ani předložený znalecký posudek nevedl k důvodnosti podané žaloby.

[49] Neodpovídá odůvodnění rozsudku městského soudu názor, že ten odmítl veškeré námitky týkající se absence předpokladů pro správní trestání a některé nehodnotil. Rozhodně se jimi městský soud zabýval. K tvrzení, že předmětný delikt nelze spáchat ve stádiu pokusu, které stěžovatelka odvíjí od formulace hypotézy § 9 odst. 1 zákona, obsahující návěti „*před uzavřením smlouvy*“, přehledně vysvětlil, proč je správní delikt případně dokonán bez ohledu na to, zda k uzavření úvěrové smlouvy následně dojde či nikoli. Nejvyšší správní soud se s tímto závěrem ztotožňuje. Obdobně je tomu stran opakované námitky týkající se naplnění materiální stránky správního deliktu. I v tomto případě odůvodnění městského soudu k této souvislosti nechybí, je obsaženo v odst. 160 rozsudku, kde soud odkazuje na příslušné pasáže odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí. Ostatně i stěžovatelka svá tvrzení uvozuje předpokladem, že k nim měl městský soud přihlídnout odpovídajícím způsobem. Rovněž je případný argument městského soudu, že mu není zřejmé, o jaké úsilí směrem k zabránění protiprávnímu stavu, které by představovalo výjimku ze sankční odpovědnosti, mělo ve věci jít. I v kasační stížnosti spatřuje stěžovatelka naplnění tohoto předpokladu v tom, že provedla řadu komplexních úkonů směrem k prověření úvěruschopnosti žadatelky. Nejvyšší správní soud tomuto argumentu nepřisvědčuje s odkazem na důvody uvedené výše, jak to ostatně učinil i městský soud. Ostatně k tomu, že stěžovatelka věnuje obecně značnou pozornost posuzování úvěruschopnosti žadatelů, přihlédl žalovaný při úvaze o snížení původně uložené výše pokuty.

[50] K námitkám týkajícím se tvrzených procesních pochybení není třeba podle přesvědčení Nejvyššího správního soudu doplňovat důvody uvedené již městským soudem k obsahově obdobně vymezeným otázkám. Městský soud pečlivě a podrobně vysvětlil, proč nebylo třeba v předmětném správním řízení nařídít ústní jednání a provádět dokazování nad rámec kontrolních zjištění a vyjádření stěžovatelky. Rovněž je bezpečně zřejmé, proč lze konstatovat, že stěžovatelka měla ve správním řízení možnost se k získaným podkladům vyjádřit, uplatnit vůči nim námitky a proč pro ni nebylo vydané správní rozhodnutí překvapivé. Rovněž argumentaci týkající se rozložení důkazního břemene při správním trestání s důrazem na to, že § 22 odst. 5 zákona neupravuje přenos důkazního břemene v otázce viny na poskytovatele úvěru, ale především v otázce splnění informačních povinností, nemá Nejvyšší správní soud,

pokračování

co by městskému soudu vytkl. Lze tedy uzavřít, že se Nejvyšší správní soud s podrobnou argumentací a závěry městského soudu plně ztotožňuje a ve výše uvedeném ji toliko doplňuje. V podrobnostech proto odkazuje na napadený rozsudek městského soudu, neboť smyslem soudního přezkumu není opakovat již jednou vyřčené.

[51] S poukazem na shora uvedené důvody Nejvyšší správní soud zamítl kasační stížnost jako nedůvodnou (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

[52] Soud rozhodl o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatelka nebyla v řízení o kasační stížnosti úspěšná, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému, jemuž by jinak právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti příslušelo, soud náhradu nákladů řízení nepřiznal, protože mu v řízení o kasační stížnosti nevznikly žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 25. května 2022

Mgr. David Hipšr
předseda senátu